

VÅR REF.
09/00359-1

DERES REF.

VÅR DATO
16.2.2009

Ark. Forvaltning
781

Statens vegvesen — Vegdirektoratet
Pb 8142 Dep
0033 OSLO

 Statens Vegvesen	
Reg. dato:	20 FEB 2009
Saksnr.:	2003002544 - 88
Arkivnr.:	012

**VARSEL OM FREDNING AV VEGANLEGG I STATENS VEGVESENS EIE —
FORSKRIFT OM FREDNING MED HJEMMEL I LOV AV 9. JUNI 1978 NR 50 OM
KULTURMINNER § 22A JF § 15 — HØRING**

Med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 22a, jf. § 15, og forskrift av 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven § 12, oversender Riksantikvaren med dette forslag til forskrift om fredning av 66 veganlegg i Statens vegvesens eie.

Omfanget av fredningsforslaget

Fredningen omfatter følgende veganlegg i henhold til lov om kulturminner § 15:

Kommune	Nr	Navn	Koordinater EUref 89 sone 33	Koordinater EUref 89 sone 33	Kategori	År	Verneverdier	Omfang av vernet
		REGION NORD						
Alta og Kautokeino	1	Bæskades	7743082 7766956	830956 826208	Varderekke	1800	Del av vegmiljø med tidsdybde, sjelden. Miljøet viser endringer innen vegbygging i et værhardt område	Eksisterende strukturer
Alta og Kautokeino	2	Bæskades	7743082 7766956	830956 826208	Kjøreveg	1932	Del av vegmiljø med tidsdybde. Vegbyggingsteknikkhistorie, 1. veg bygd m/maskinell drift. Miljøet viser endringer innen vegbygging og kommunikasjon i et værhardt område	Eksisterende strukturer for veg, grustak og rester av telefonstolper
Lebesby og Porsanger	3	Børselfjellet	7841371 7838496	912207 916487	Kjøreveg	1940	Del av vegmiljø med ulik vegbyggingsteknikk - maskindrift, symbolverdi - Norge bundet sammen med fullføring av siste parsell av riksvei 50	Linjeføring og tverrprofil
Lebesby og Porsanger	4	Børselfjellet	7841428 7838479	912211 916464	Forbindelses-veg	1981	Del av vegmiljø med ulik vegbyggingsteknikk	Linjeføring og tverrprofil

Postadresse:

Besøksadresser:

A:21404

Riksantikvaren
Dronningens gate 13
Postboks 8196 Dep
0034 Oslo
Tlf. 22 94 04 00

Distriktskontor Øst
Oslo
Dronningens gate 13

Distriktskontor Syd
Tønsberg
Nedre Lauggate 30 D

Distriktskontor Vest
Bergen
Dreggsallmenningen 3

Distriktskontor Nord
Trondheim
Kjøpmannsgata 25

Hasvik	5	Kobbeveg	7836190 7836393	765733 765645	Kjøreveg	1873	Del av vegmiljø med tidsdybde, første kjørevegen i fylket og eldste bevarte veg i Finnmark	Eksisterende strukturer
Hasvik	6	Kobbeveg	7836190 7836393	765733 765645	Kjøreveg	1928	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk	Eksisterende strukturer
Hasvik	7	Kobbeveg	7836185 7836384	765737 765644	Kjøreveg	1967	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk	Linjeføring og tverrprofil
Loppa	98	Gammel-vegen i Øksfjord	7794722 7795615 Båtvorr: 7796721 7796784	784620 785226 Båtvorr: 784677 784683	Chaussé og båtvorr	1909	Tidstypisk veg, autentisitet, samferdselshistorie båt/veg	Eksisterende strukturer
Garnvik	99	Finnkongkeila	7921741 7921313	988318 988333	Kjøreveg	1922	Tidstypisk og autentisk veg i Finnmark i mellomkrigsperioden	Eksisterende strukturer forvaltes uten aktivt vedlikehold
Saltdal	117	Junkerdals-ura	518039 519233 519233 522286	7411823 7411249 7411249 7410801	Mellomriksveg	1878	Vegteknikk og linjeføring i vanskelig terreng	Eksisterende strukturer fra Storjord til Trakta. Fra Trakta til Solvågli forvaltes vegen uten aktivt vedlikehold med unntak av mindre oppryddingstiltak mht ras og vegetasjon
Rana og Saltdal	121	Saltfjellet	511744 515854	7376025 7386904	Høggfjellsveg	1937	Samfunnshistorie - vinterdrift/ 2. verdenskrig, vegteknikk	Linjeføring og tverrprofil
Ballangen	125	Efjord-anlegget	7575633 7575533	560930 565920	Forbindelsesveg, bruer	1969	Samferdselshistorie (ferjeavløsningsprosjekt), 3 ulike bruer av høy standard, landskapsvirkning	Bruenes utforming med detaljer og utstyr, samt vegens linjeføring
Fauske	127	Sulitjelma-vegen	530190 542372	7453134 7449188	Kompensasjonsveg	1972	Samfunns- og samferdselshistorie - gjenbruk av jernbanetrasé, samvirke mellom ulike kommunikasjonsformer	Linjeføring, bredde og autovern. Tunnelens standard og utforming kan endres, men trasé beholdes
REGION MIDT								
Verdal	129	Carl Johans vei	7067369 7065799 7062484 7057344	346313 348972 355767 361077	Mellomriksveg	1835	Tidstypisk veg med flere bruer, autentisitet - kort brukstid - få endringer, samfunnshistorie - initiert av kong Karl Johan	Eksisterende strukturer
Grong og Lierne	135	Lifjellvegen	7150710 7152525	401884 412886	Forbindelsesveg	1991	Teknikkhistorie - viser endringer i tekniske løsninger, kurvatur	Linjeføring og bredde
Osen	19	Nordfosen	7133077 7133236	277435 278443	Forbindelsesveg, bruer	1979	Del av vegmiljø med tidsdybde	Linjeføring og bredde, samt bruens utforming og detaljer
Vestnes	22	Vestnes	6966970 6969010	95054 94617	Kjøreveg, bru	1998	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegplanleggingshistorie - omkjøringsveg med miljøtiltak	Veg og tunneler med linjeføring og eksisterende strukturer og bruas utforming og detaljer
Rauma	25	Flatmark-Skiri	6927255 6927277	143225 143214	Chaussé	1869	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer
Rauma	26	Flatmark-Skiri	6925369 6927488	6927488 143132	Kjøreveg	1923	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/ending	Linjeføring samt nedlagte vegsløyfer med eksisterende strukturer

Stranda	146	Geiranger-vegen	1)6901624 2)6909028 1)6909028 2)6910145	1) 96500 2) 94407 1) 94407 2) 93786	Kjøreveg med gamle vegsløyfer	1889	Vegbyggingsteknikk, sjelden, samfunnshistorie - gullmedalje på verdensutstilling i Paris 1900 - ingeniørkunst, anleggets utvikling/endring	Linjeføring, tverrprofil og utstyr, samt nedlagte vegsløyfer med eksisterende strukturer
Eide	152	Atlantehavsveien	7009843 7009482	110972 117125	Forbindelsesveg, bruer	1988	Identitetsverdi – unik kystveg, opplevelsesverdi, tidstypisk	Vegens linjeføring og brutyper
REGION VEST								
Lærdal	28	Borgund	6789932 6789059	112420 111434	Chaussé	1843	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk - ingeniørkunst, landskapsverdi, autentisitet, opplevelsesverdi, turishistorie	Eksisterende strukturer
Lærdal	29	Borgund	6789932 6789059	112420 111434	Chaussé	1872	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/endring	Eksisterende strukturer
Lærdal	32	Seltunåsen	6790601 6790668	106400 112584	Chaussé	1843	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer
Lærdal	33	Seltunåsen	6790604 6794168	106404 115784	Chaussé	1872	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/endring	Eksisterende strukturer
Odda	36	Røldal	6663587 6663302	45507 45777	Chaussé	1886	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/endring	Eksisterende strukturer
Gulen	156	Trondhjemnske Postvei	6802371 6810293	-29455 -28217	Kjøre-/rideveg, bruer	1806	Samfunnshistorie – postens betydning, tidstypisk, autentisitet	Eksisterende strukturer
Solund	160	Krakhella-Hardbakke	6819118 6815292	-36516 -43666	Forbindelsesveg, ferjekai	1960	Tidstypisk - enfeltsveg, samfunnshistorie - vegutløsning	Vegens linjeføring og tverrprofil
Odda og Vinje	60	Haukelifjell	Inngår i nr 57	Inngår i nr 57	Kjøreveg, tunnel	1900	Del av vegmiljø med tidsdybde, autentisitet - brukspreg/patina	Eksisterende strukturer, ikke aktivt vedlikehold
Lærdal	162	Lærdal	6797145 6797091	96463 94676	Omkjøringsveg	1976	Tidstypisk	Linjeføring og bredde
Voss	165	Stalheimskleiva	6773515 6773255	49557 48537	Chaussé	1849	Vegbyggingsteknikk - en av landets første chausseer, vegens utvikling/endring - opplevelsesverdi - turishistorie	Eksisterende strukturer
Jondal og Ullensvang	166	Jondal-Utne	6727825 6714247	39651 17106	Kjøreveg	1874	Vegens utvikling/endring, tidsdybde - mange byggefaser	Eksisterende strukturer, linjeføring, bredde og rekkverkstyper
Kvam	168	Tokagjelet	6725217 6726355	7639 6610	Kjøreveg, tunneler	1907	Vegbyggingsteknikk, samfunnshistorie - 2. verdenskrig	Eksisterende strukturer
Eidfjord	169	Måbødalen	6723992 6723382	73046 70846	Kjøreveg	1916	Pedagogisk verdi – del av kulturlandskapsmuseum, vegens utvikling og endring, ingeniørkunst	Eksisterende strukturer
Vaksdal	170	Dalseid-Eidslandet	6754616 6768492	-720 -695	Kjøreveg, bruer, tunneler	1920	Autentisitet – sjelden - håndborete tunneler og buebru med arkitektonisk verdi	Eksisterende strukturer herunder rekkverkstyper
Suldal	40	Suldal	6630117 6640668	36431 38241	Forbindelsesveg	1980	Del av vegmiljø med tidsdybde Vegbyggingsteknikk - representativ	Vegens linjeføring Eksisterende strukturer

Suldal	179	Bratlandsdalen	6641368 6641917	38175 37927	Kjøreveg, tunnel	1892	Arkitektonisk verdi, symbolverdi - turishistorie, tidsdybde	Eksisterende strukturer
Rennesøy	183	Rennfast	6579254 6593273	-36708 -37406	Forbindelsesveg, bru, undersjøiske tunneler, bomstasjon og ferjekai	1992	Veghistorie, tidstypisk, teknikkhistorie, høy kvalitet i utførelse og materialvalg	Linjeføring og hovedkonstruksjoner
Lund og Flekkefjord	185	Vestlandske hovedveg	6508427 6506927	11053 11949	Kjøreveg	1844	Vegbyggingsteknikk, autentisitet, samfunnshistorie - viktig hovedveg	Eksisterende strukturer
REGION SØR								
Flekkefjord	44	Lavoll-Flikkeid, Vestlandske hovedveg	6498238 6499033	12347 11366	Fransk prinsipp	1842	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer
Flekkefjord	46	Lavoll-Flikkeid	6498611 6499317	12694 11310	Avkjørselsregulert hovedveg	1973	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk	Eksisterende strukturer
Flekkefjord og Kvinesdal	187	Sørlandske hovedveg	6488620 6488563	19556 18935	Chaussé	1925	Vegens utvikling/endring, tidsdybde	Eksisterende strukturer
Vennesla	191	Dalehefte-Neset	6486138 6489350	78965 79544	Kompensasjonsveg	1963	Vegplanleggingshistorie, samferdselshistorie – erstatning for jernbane	Eksisterende strukturer herunder, utvalgte rekkverkstreknninger samt leskur
Marnardal	192	Øyan-Audnedal	6481949 6484032	59728 56164	Forbindelsesveg	1983	Vegens utvikling/endring	Linjeføring
Bygland	48	Fånefjell	6537077 6539092	86725 85467	Kjøreveg	1842	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk - tidstypisk	Forvaltes uten aktivt vedlikehold med unntak av mindre oppryddingstiltak
Bygland	49	Fånefjell	6537340 6537954	86404 85882	Kjøreveg, halvtunneler	1923	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk - pedagogisk verdi	Eksisterende strukturer
Bygland	50	Fånefjell	6537340 6537954	86404 85882	Kjøreveg, tunnel	1962	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk – pedagogisk verdi	Linjeføring
Kragerø og Gjerstad	194	Vestlandske hovedveg	6540435 6538182	164990 161644	Fransk prinsipp	1805	Autentisitet, vegbyggingsteknikk, samfunnshistorie - viktig hovedveg, brukspreg/patina	Eksisterende strukturer, forvaltes uten aktivt vedlikehold
Risør	199	S-S-S vegen	6529014 6529015	157854 173634	Forbindelsesveg	1936	Vegens utvikling/endring	Linjeføring og bredde, samt vegskulder og ulike typer autovern
Akli	200	Storbrua-Rislandsfeta	6525178 6530459	131052 122889	Kompensasjonsveg	1973	Tidstypisk - gjenbruk av gml. jernbanetrasé	Linjeføring og bredde
Odda og Vinje	57	Haukelifjell	6653133 6652967 -- 6653127 6654765	67848 68026 -- 65382 67853	Høgfjellsveg	1874	Del av vegmiljø med tidsdybde, autentisitet, vegbyggingsteknikk -	Eksisterende strukturer inkl. nedlagt vegsløyfe ved Løyningstro
Odda og Vinje	62	Haukelifjell	6653067 6660673	67915 51720	Høgfjellsveg, tunnel med venterom	1968	Del av vegmiljø med tidsdybde, autentisitet, vegbyggingsteknikk	Linjeføring og tverrprofil/høgfjellsprofil, samt Vågslitunnelen med venterom

Bamble og Kragerø	208	Dørdal-Tangen	6549105 6542662	182627 170858	Avkjørsels-regulert hovedveg	1971	Tidstypisk, vegplanleggingshistorie - klotoidveg	Linjeføring, samt rasteplasser med konstruksjoner og beplantning
Lier	73	Paradis-bakkene	6637956 6639544	233870 234320	Kjøreveg	1665	Del av vegmiljø med tidsdybde, samfunnshistorie - forlengelse av Norges første offentlige kjøreveg	Linjeføring og bredde
Lier	74	Lierbakkene	6639512 6635554	236142 234439	Motorveg A, bruer, kryssområde	1967	Del av vegmiljø med tidsdybde. Samfunnshistorie - en av de første motorvegstreknings med endringer	Senterlinje i horisontal- og vertikalplanet, samt brutyper
Modum	225	Korke-trekkeren	6650570 6650645	215690 215655	Kjøreveg, rondell, bru	1923	Sjelden, landskapsvirkning, arkitektonisk verdi	Eksisterende strukturer
Ringerike	228	Veien - Hønefoss stasjon	6679894 6680354	236284 235101	Gang- og sykkelveg	1971	Tidstypisk, samferdselshistorie - en av de første gang- og sykkelveger	Eksisterende strukturer herunder kulverter og belysning
REGION ØST								
Skjåk og Stryn	79	Gamle Strynefjellsveg	6897610 6891663	114768 94679	Høgfjellsveg	1895	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer herunder grusdekke
Skjåk og Stryn	80	Nye Strynefjellsveg	6897639 6890822	114709 92654	Høgfjellsveg	1978	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, landskapsvirkning – Vakre vegers pris 1988	Linjeføring, tverrprofil samt raskjegler
Ringeby	239	Fåvang	6821535 6823811	244200 243525	Avkjørsels-regulert hovedveg	1985	Tidstypisk – plassering og utforming	Senterlinje i horisontal- og vertikalplan
Lillehammer	240	Mesnadal-armen	N:6784298 6783829 6783952	S:254729 255608 255743	Kjøreveg	1993	Tidstypisk - bygget til OL 1994, stedstilpasset	Eksisterende strukturer
Oslo	252	St. Halvardsgate/ Strømsvegen	6648447 6648878 6648902	263440 264061 264723	Kjøreveg	1700	Samfunnshistorie - eldste bevarte hovedveg til/fra middelalderbyen Oslo	Linjeføring
Oslo	254	Trondheimsveien	665182500 6652402	264381 265776	Avkjørsels-regulert hovedveg, bru	1957	Vegplanleggingshistorie, tidstypisk – tidlig eksempel på 4-felts veg med midtrabatt teknikkhistorie - flyover	Linjeføring samt belysning og beplantning og bru
Skedsmo og Nittedal	93	Gjelleråsen vegmiljø /Trondheimsveien	6656283 6656089	272814 275290	Kjøreveg	1874	Del av vegmiljø med tidsdybde	Senterlinje i vertikal- og horisontalplanet
Vestby	263	Sonsvegen-Gjølstad	6605371 6608212	258182 258388	Motorveg A, bruer	1999	Landskapsvirkning, representativ, kvalitet i materialer og utførelse	Linjeføring, bredde, og bruer
Halden	265	Berbyvegen	6539255 6542690	296431 299407	Mellomriksveg	1880	Tidstypisk, lang brukstid	Eksisterende strukturer

Nr i listen viser til objektnummer i Statens vegvesens landsverneplan – publisert som: Statens vegvesen (2002). «Vegvalg» – Nasjonal verneplan; Veger – Bruer – Vegrelaterte kulturminner. Oslo: Statens vegvesen Vegdirektoratet (ISBN 82-91130-20-5), der vegene er nærmere omtalt og identifisert med fotografi og kart. I tillegg ligger alle relevante opplysninger, fotografier og kartkoordinater i register ved Norsk vegmuseum. Landsverneplanen er også tilgjengelig på internett med webadresse <http://www.vegvesen.no> Hovedside > Aktuelt > Nasjonal verneplan.

Begrepet "eksisterende strukturer" innbefatter hele veglegemet med overbygning og underbygning. I overbygning inngår murer, sideterreng, rekkverk og annet vegutstyr. I underbygning inngår grøfter, sideterreng, stikkrenner og murer.

Formålet med fredningsforslaget

Fredningen har som formål å sikre og bevare et utvalg vegrelaterte byggverk og anlegg som er representative for den historiske utviklingen av vegnettet i Norge fra omkring 1537 og fram til i dag, knyttet til hele spekteret av Statens vegvesens virksomhet over hele landet.

I denne omgang fredes aktuelle veger i verneplanen. Utvalgte bygninger og anlegg er fredet ved forskrift av 24. august 2007, og utvalgte broer er fredet ved forskrift av 4. april 2008.

Fredningen av vegene skal sikre deres vegtekniske karakteristika og hovedpreg. Både veganleggets hovedstruktur, organisering og detaljering som tekniske løsninger, materialbruk og det fysiske preget som viser funksjon, skal opprettholdes.

Formålet med fredningen av installasjoner og utstyr er å bevare objektets tekniske spesifikasjoner.

Formålet med fredningen av det enkelte objekt, er nærmere omtalt i verneplanen.

Følger av fredningen

Når det gjelder behandlingen av fredete bygninger og anlegg/installasjoner, vises det til kulturminneloven §§ 15a første ledd og 16–18, og forskrift om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven av 9. februar 1979, samt fredningsbestemmelsene oppført i forslaget til fredningsforskrift.

I henhold til kulturminneloven § 15a første ledd, kan departementet i særlige tilfeller gi dispensasjon fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep, eller dersom det dreier seg om mindre endringer. For byggverk i statlig eie er denne dispensasjonsmyndigheten i henhold til forskrift av 9. februar 1979 om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven delegert til Riksantikvaren.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse til å sette i gang alle typer tiltak som går utover vanlig vedlikehold. Søknad om tillatelse skal sendes Riksantikvaren som avgjør om tiltaket kan iverksettes eller ikke. Oppstår det tvil om hva som kan anses som vanlig vedlikehold, skal Riksantikvaren likeledes kontaktes.

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete byggverk og anlegg. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete byggverk og anlegg er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre elementene og tekniske løsninger. Vedlikehold av fredete byggverk og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

Statens vegvesen har utarbeidet forvaltningsplaner som beskriver hvordan fredningen skal følges opp i praksis. Forvaltningsplanen for det enkelte objekt sendes berørte kommuner og fylkeskommuner på høring fra Statens vegvesen. Dette skjer samtidig med Riksantikvarens varsel om fredning. Forvaltningsplanene skal deretter godkjennes av Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

Fredningsbestemmelser

Vi viser til vedlagte forslag til fredningsforskrift pkt. III.

Bestemmelsene vil gjelde i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete byggverk fra nyere tid.

Bakgrunn for fredningssaken

I bevaringsarbeidet for tekniske og industrielle kulturminner har Riksantikvaren konsentrert seg om større anlegg og helhetlige miljøer som representerer virksomheter og næringer som har vært vesentlige for Norges utvikling som industrinasjon. Hovedvekten ligger på kulturminner og kulturmiljøer som representerer en tidlig fase av industrialiseringen av landet, med vekt også på geografisk fordeling.

I tillegg til de mål og prioriteringer som ble presentert i Riksantikvarens «Verneplan for tekniske og industrielle kulturminner» fra 1994, ble det i planen pekt på behovet for å arbeide videre med landsverneplaner for enkelte typer tekniske og industrielle kulturminner som har hatt stor nasjonal betydning, og som skiller seg ut både i antall og omfang. Riksantikvaren foreslo at verneplan for veger og bruer skulle være ett av satsingsområdene, der siktemålet skulle være samarbeid med Statens vegvesen om bevaring av byggverk, anlegg og utstyr som kunne vise den historiske utviklingen av vegnettet i Norge, og den sosiale og økonomiske betydningen dette har hatt.

Den konkrete foranledningen til utarbeidelse av en verneplan, var et pålegg fra Samferdselsdepartementet om at Statens vegvesen skulle utarbeide en nasjonal verneplan i tråd med retningslinjer trukket opp i *Handlingsplan for kulturminneforvaltning*, der det heter at hver etat har et eget ansvar for å ivareta egne kulturminner.

Etter at Statens vegvesen ferdigstilte sin verneplan, har Riksantikvaren gjort en vurdering av hensiktsmessige virkemidler for bevaring av de utvalgte anleggene. Alle objekter i verneplanen vurderes som bevaringsverdige, men virkemiddelbruken vil være noe ulik. Fredningsforslaget som presenteres her, omfatter 66 veganlegg. Et utvalg av de øvrige byggverkene, anleggene og installasjonene i verneplanen skal bevares antikvarisk gjennom etatens egen forvaltning, andre gjennom reguleringsbestemmelser etter plan- og bygningsloven (konf. liste over vegmiljøer og enkeltobjekter, samt liste over bygninger og maskiner som Statens vegvesen gir administrativt vern – se «Vegvalg» – *Nasjonal verneplan*, s. 276 ff).

Eiendomsforhold

Samtlige byggverk som omfattes av fredningsforslaget, eies av Statens vegvesen.

Statens vegvesens byggverk som kulturminner

Formålet med fredningen er å sikre kulturminner knyttet til hele spekteret av Statens vegvesens samfunnsfunksjoner og virksomhetsområde.

De enkelte kategorier kulturminner og objekter er nærmere beskrevet og satt i historisk kontekst i «Vegvalg» – Nasjonal verneplan; Veger – Bruer – Vegrelaterte kulturminner.

Vurdering av kulturminnene

Statens vegvesens verneplan har valgt ut typiske vegminner som viser trekk i veghistorien over store deler av landet, samt vegminner som gjenspeiler regionale trekk. For å oppnå en bredde i utvalget som samlet kan dekke norsk veghistorie, er utvalgskriteriene sett i forhold til ønsket om geografisk spredning, aldersspredning, samt at alle vesentlige kategorier anlegg skal være representert.

Formålet med utvalget er at alle vegminnene og vegmiljøene til sammen skal vise viktige trekk ved norsk veghistorie i et nasjonalt perspektiv. Det følger av lov om kulturminner § 22a, at Riksantikvaren kan vedta forskrift om fredning av slike byggverk og anlegg mv som er nevnt i § 15 og som er i statens eie. Riksantikvaren finner at Statens vegvesens utvalgte veganlegg oppfyller disse betingelser.

Frist for uttalelser

Merknader til fredningsforslaget må være Riksantikvaren i hende innen 5 uker fra mottagelsen av dette brevet.

Vennlig hilsen

Nils Marstein
riksantikvar

Unni Grøn
avdelingsdirektør

Vedlegg: Forslag til forskrift

Kopi til:

Miljøverndepartementet - Kulturminneavdelingen, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO
Det Kongelige Samferdselsdepartement, Postboks 8010 Dep, 0030 OSLO
Finnmark fylkeskommune - Areal- og kulturvernavdelinga, Fylkeshuset
Henry Karlsens plass 1, 9815 Vadsø

Nordland fylkeskommune, Kulturetaten - Kulturminner i Nordland - Fylkeshuset,
 8048 Bodø
 Nord-Trøndelag fylkeskommune - Kulturavdelinga, Fylkets Hus, 7735 Steinkjer
 Sør-Trøndelag fylkeskommune - Regional utvikling - Kultur, Fylkeshuset, 7004
 TRONDHEIM
 Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, Julsundveien 9, 6404 MOLDE
 Hordaland fylkeskommune - Kultur- og idrettsavdelinga, Postboks 7900, 5020
 BERGEN
 Sogn og Fjordane fylkeskommune - Kulturavdelinga, Pb 173, 6801 Førde
 Rogaland fylkeskommune - Regionalutviklingsavdelingen - Kulturseksjonen,
 Postboks 130 - Sentrum, 4001 STAVANGER
 Vest-Agder fylkeskommune, Serviceboks 517, 4605 Kristiansand
 Aust-Agder fylkeskommune, Regionalvirksomheten - Kulturvernseksjonen -
 Serviceboks 606, 4809 Arendal
 Telemark fylkeskommune - Kulturseksjonen
 Buskerud fylkeskommune, Fylkeshuset, 3020 Drammen
 Oslo kommune - Byantikvaren, Postboks 2094 Grünerløkka, 0505 Oslo
 Akershus fylkeskommune - Avdeling for regional utvikling, Postboks 1200 Sentrum,
 0107 OSLO
 Østfold fylkeskommune - Regionalavdelingen - Kulturminneseksjonen, Postboks
 220, 1702 Sarpsborg
 Alta kommune
 Kautokeino kommune, Bredbuktnesveien 6, 9520 KAUTOKEINO
 Lebesby kommune, Pb 374, 9790 KJØLLEFJORD
 Hasvik kommune, Fjellvn. 6, 9593 BREIVIKBOTN
 Loppa kommune, Parkveien 1/3, 9550 ØKSFJORD
 Gamvik kommune, 9770 MEHAMN
 Saltdal kommune, Kirkeg. 23, 8250 ROGNAN
 Fauske kommune - Plan/næring, Postboks 93, 8201 FAUSKE
 Verdal kommune, Bruunsgt. 2, 7650 VERDAL
 Grong kommune - Kultur, Postboks 162, 7871 GRONG
 Vestnes kommune, Kommunehuset, 6390 VESTNES
 Stranda kommune,
 Lærdal kommune, Postboks 83, 6886 LÆRDAL
 Odda kommune, Opheimsgata 31, 5750 ODDA
 Voss kommune, Postboks 145, 5701 VOSS
 Ullensvang herad, 5780 KINSARVIK
 Kvam kommune, Rådhuset, 5600 NORHEIMSUND
 Eidfjord kommune, Simadalsvegen 1, 5783 EIDFJORD
 Vaksdal kommune, Konsul Jepsensgate 16, 5722 DALEKVAM
 Flekkefjord kommune, Kirkegaten 50, 4400 FLEKKEFJORD
 Kvinesdal kommune, Nesgata 11, 4480 KVINESDAL
 Vennesla kommune, Fagenhet for kultur
 Postboks 25, 4701 VENNESLA
 Marnardal kommune, 4534 MARNARDAL
 Bygland kommune, 4745 BYGLAND
 Kragerø kommune, Pb 128, 3791 KRAGERØ
 Risør kommune, Postboks 158, 4950 RISØR
 Bamble kommune, Kirkeveien 12, 3970 LANGESUND
 Modum kommune - Teknisk etat, Postboks 38, 3371 VIKERSUND

Ringerike kommune, Serviceboks 24, 3504 HØNEFOSS
Stryn kommune, Tonningsgata 4, 6783 STRYN
Ringebu kommune, 2630
Lillehammer kommune - Areal og miljø, Storgata 51, 2626 LILLEHAMMER
Skedsmo kommune, Postboks 313, 2001 LILLESTRØM
Nittedal kommune, Moveien 1, 1482 NITTEDAL
Vestby kommune, Pb 144, 1541 VESTBY
Halden kommune, Svenskegata 6, 1776 HALDEN
Porsanger kommune, Rådhuset, 9712 LAKSELV
Rana kommune, Postboks 173, 8601 MO I RANA
Ballangen kommune, Rådhusveien 1, 8540 BALLANGEN
Lierne kommune, Postboks 40, 7882 NORDLI
Osen kommune, 7740 STEINSDALEN
Rauma kommune, Vollan 8A, 6300 ÅNDALSNES
Eide kommune, Rådhuset, 6490 EIDE
Gulen kommune, 5966 EIVINDVIK
Solund kommune, Postboks 73, 6921 HARDBAKKE
Vinje kommune, 3890 VINJE
Jondal kommune, Kommunehuset, 5627 JONDAL
Suldal kommune, Eidsvegen 7, 4230 SAND
Rennesøy kommune, Postboks 24, 4159 RENNESØY
Lund kommune, Moiveien 9, 4460 MOI
Gjerstad kommune, 4980 GJERSTAD
Åmli kommune, 4865 ÅMLI
Lier kommune, Postboks 205, 3401 LIER
Skjåk kommune, 2690 SKJÅK

FORSLAG TIL FORSKRIFT OM FREDNING AV VEGANLEGG I STATENS VEGVESENS EIE

Fastsatt av Riksantikvaren xx. xxxxx 200x med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 22a, jf. § 15, og forskrift av 9. februar 1979 om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven § 12 nr. 1.

I Omfang

Følgende veganlegg omfattes av fredningen:

Kommune	Nr	Navn	Koordinater EUref 89 sone 33	Koordinater EUref 89 sone 33	Kategori	År	Verneverdier	Omfang av vernet
REGION NORD								
Alta og Kautokeino	1	Bæskades	7743082 7766956	830956 826208	Varderekke	1800	Del av vegmiljø med tidsdybde, sjelden. Miljøet viser endringer innen vegbygging i et værhardt område	Eksisterende strukturer
Alta og Kautokeino	2	Bæskades	7743082 7766956	830956 826208	Kjøreveg	1932	Del av vegmiljø med tidsdybde. Vegbyggingsteknikkhistorie, 1. veg bygd m/maskinell drift. Miljøet viser endringer innen vegbygging og kommunikasjon i et værhardt område	Eksisterende strukturer for veg, grustak og rester av telefonstolper
Lebesby og Porsanger	3	Børselvfjellet	7841371 7838496	912207 916487	Kjøreveg	1940	Del av vegmiljø med ulik vegbyggingsteknikk - maskindrift, symbolverdi - Norge bundet sammen med fullføring av siste parsell av riksvei 50	Linjeføring og tverrprofil
Lebesby og Porsanger	4	Børselvfjellet	7841428 7838479	912211 916464	Forbindelses-veg	1981	Del av vegmiljø med ulik vegbyggingsteknikk	Linjeføring og tverrprofil
Hasvik	5	Kobbeveg	7836190 7836393	765733 765645	Kjøreveg	1873	Del av vegmiljø med tidsdybde, første kjørevegen i fylket og eldste bevarte veg i Finnmark	Eksisterende strukturer
Hasvik	6	Kobbeveg	7836190 7836393	765733 765645	Kjøreveg	1928	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk	Eksisterende strukturer
Hasvik	7	Kobbeveg	7836185 7836384	765737 765644	Kjøreveg	1967	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk	Linjeføring og tverrprofil
Loppa	98	Gammel-vegen i Øksfjord	7794722 7795615 Båtvorr: 7796721 7796784	784620 785226 Båtvorr: 784677 784683	Chaussé og båtvorr	1909	Tidstypisk veg, autentisitet, samferdselshistorie båt/veg	Eksisterende strukturer
Gamvik	99	Finnkongkeila	7921741 7921313	988318 988333	Kjøreveg	1922	Tidstypisk og autentisk veg i Finnmark i mellomkrigsperioden	Eksisterende strukturer forvaltes uten aktivt vedlikehold

Saltdal	117	Junkerdals- ura	518039 519233 519233 522286	7411823 7411249 7411249 7410801	Mellomriksveg	1878	Vegteknikk og linjeføring i vanskelig terreng	Eksisterende strukturer fra Storjord til Trakta. Fra Trakta til Solvågli forvaltes vegen uten aktivt vedlikehold med unntak av mindre oppryddingstiltak mht ras og vegetasjon
Rana og Saltdal	121	Saltfjellet	511744 515854	7376025 7386904	Høggjellsveg	1937	Samfunnshistorie - vinterdrift/ 2. verdenskrig, vegteknikk	Linjeføring og tverrprofil
Ballangen	125	Efjord- anlegget	7575633 7575533	560930 565920	Forbindelsesveg, bruer	1969	Samferdselshistorie (ferjeavløsningsprosjekt), 3 ulike bruer av høy standard, landskapsvirkning	Bruenes utforming med detaljer og utstyr, samt vegens linjeføring
Fauske	127	Sultjelma- vegen	530190 542372	7453134 7449188	Kompensa- sjonsveg	1972	Samfunns- og samferdselshistorie - gjenbruk av jernbanetrasé, samvirke mellom ulike kommunikasjonsformer	Linjeføring, bredde og autovern. Tunnelens standard og utforming kan endres, men trasé beholdes
REGION MIDT								
Verdal	129	Carl Johans vei	7067369 7065799 7062484 7057344	346313 348972 355767 361077	Mellomriksveg	1835	Tidstypisk veg med flere bruer, autentisitet - kort brukstid - få endringer, samfunnshistorie - initiert av kong Karl Johan	Eksisterende strukturer
Grong og Lierne	135	Lifjellvegen	7150710 7152525	401884 412886	Forbindelsesveg	1991	Teknikkhistorie - viser endringer i tekniske løsninger, kurvatur	Linjeføring og bredde
Osen	19	Nordfosen	7133077 7133236	277435 278443	Forbindelsesveg, bruer	1979	Del av vegmiljø med tidsdybde	Linjeføring og bredde, samt bruens utforming og detaljer
Vestnes	22	Vestnes	6966970 6969010	95054 94617	Kjøreveg, bru	1998	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegplanleggingshistorie - omkjøringsveg med miljøtiltak	Veg og tunneler med linjeføring og eksisterende strukturer og bruas utforming og detaljer
Rauma	25	Flatmark-Skiri	6927255 6927277	143225 143214	Chaussé	1869	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer
Rauma	26	Flatmark-Skiri	6925369 6927488	6927488 143132	Kjøreveg	1923	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/ending	Linjeføring samt nedlagte vegsløyfer med eksisterende strukturer
Stranda	146	Geiranger- vegen	1)6901624 2)6909028 1)6909028 2)6910145	1) 96500 2) 94407 1) 94407 2) 93786	Kjøreveg med gamle vegsløyfer	1889	Vegbyggingsteknikk, sjelden, samfunnshistorie - gullmedalje på verdensutstilling i Paris 1900 - ingeniørkunst, anleggets utvikling/ending	Linjeføring, tverrprofil og utstyr, samt nedlagte vegsløyfer med eksisterende strukturer
Eide	152	Atlantehavs- veien	7009843 7009482	110972 117125	Forbindelsesveg, bruer	1988	Identitetsverdi - unik kystveg, opplevelsesverdi, tidstypisk	Vegens linjeføring og brutyper
REGION VEST								
Lærdal	28	Borgund	6789932 6789059	112420 111434	Chaussé	1843	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk - ingeniørkunst, landskapsverdi, autentisitet, opplevelsesverdi, turishistorie	Eksisterende strukturer

Lærdal	29	Borgund	6789932 6789059	112420 111434	Chaussé	1872	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/ending	Eksisterende strukturer
Lærdal	32	Seltunåsen	6790601 6790668	106400 112584	Chaussé	1843	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer
Lærdal	33	Seltunåsen	6790604 6794168	106404 115784	Chaussé	1872	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/ending	Eksisterende strukturer
Odda	36	Røldal	6663587 6663302	45507 45777	Chaussé	1886	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, vegens utvikling/ending	Eksisterende strukturer
Gulen	156	Trondhjemse Postvei	6802371 6810293	-29455 -28217	Kjøre-/rideveg, bruer	1806	Samfunnshistorie – postens betydning, tidstypisk, autentisitet	Eksisterende strukturer
Solund	160	Krakhella-Hardbakke	6819118 6815292	-36516 -43666	Forbindelsesveg, ferjekai	1960	Tidstypisk - enfeltsgveg, samfunnshistorie - vegutløsning	Vegens linjeføring og tverrprofil
Odda og Vinje	60	Haukelifjell	Inngår i nr 57	Inngår i nr 57	Kjøreveg, tunnel	1900	Del av vegmiljø med tidsdybde, autentisitet - brukspreg/patina	Eksisterende strukturer, ikke aktivt vedlikehold
Lærdal	162	Lærdal	6797145 6797091	96463 94676	Omkjøringsveg	1976	Tidstypisk	Linjeføring og bredde
Voss	165	Stalheims-kleiva	6773515 6773255	49557 48537	Chaussé	1849	Vegbyggingsteknikk - en av landets første chausseer, vegens utvikling/ending - opplevelsesverdi - turishistorie	Eksisterende strukturer
Jondal og Ullensvang	166	Jondal-Utne	6727825 6714247	39651 17106	Kjøreveg	1874	Vegens utvikling/ending, tidsdybde - mange byggefaser	Eksisterende strukturer, linjeføring, bredde og rekkverkstyper
Kvam	168	Tokagjelet	6725217 6726355	7639 6610	Kjøreveg, tunneler	1907	Vegbyggingsteknikk, samfunnshistorie - 2. verdenskrig	Eksisterende strukturer
Eidfjord	169	Måbødalen	6723992 6723382	73046 70846	Kjøreveg	1916	Pedagogisk verdi – del av kulturlandskapsmuseum, vegens utvikling og ending, ingeniørkunst	Eksisterende strukturer
Vaksdal	170	Dalseid-Eidslandet	6754616 6768492	-720 -695	Kjøreveg, bruer, tunneler	1920	Autentisitet – sjelden - håndborete tunneler og buebru med arkitektonisk verdi	Eksisterende strukturer herunder rekkverkstyper
Suldal	40	Suldal	6630117 6640668	36431 38241	Forbindelsesveg	1980	Del av vegmiljø med tidsdybde Vegbyggingsteknikk - representativ	Vegens linjeføring Eksisterende strukturer
Suldal	179	Bratlandsdalen	6641368 6641917	38175 37927	Kjøreveg, tunnel	1892	Arkitektonisk verdi, symbolverdi - turishistorie, tidsdybde	Eksisterende strukturer
Rennesøy	183	Rennfast	6579254 6593273	-36708 -37406	Forbindelsesveg, bru, undersjøiske tunneler, bomstasjon og ferjekai	1992	Veghistorie, tidstypisk, teknikkhistorie, høy kvalitet i utførelse og materialvalg	Linjeføring og hovedkonstruksjoner
Lund og Flekkefjord	185	Vestlandske hovedveg	6508427 6506927	11053 11949	Kjøreveg	1844	Vegbyggingsteknikk, autentisitet, samfunnshistorie - viktig hovedveg	Eksisterende strukturer
REGION SØR								
Flekkefjord	44	Lavoll-Flikkeid, Vestlandske hovedveg	6498238 6499033	12347 11366	Fransk prinsipp	1842	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer

Flekkefjord	46	Lavoll-Flikkeid	6498611 6499317	12694 11310	Avkjørsels-regulert hovedveg	1973	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk	Eksisterende strukturer
Flekkefjord og Kvinesdal	187	Sørlandske hovedveg	6488620 6488563	19556 18935	Chaussé	1925	Vegens utvikling/ending, tidsdybde	Eksisterende strukturer
Vennesla	191	Dalehefte-Neset	6486138 6489350	78965 79544	Kompensasjonsveg	1963	Vegplanleggingshistorie, samferdselshistorie – erstatning for jernbane	Eksisterende strukturer herunder, utvalgte rekkverkstrekniger samt leskur
Marnardal	192	Øyan-Audnedal	6481949 6484032	59728 56164	Forbindelsesveg	1983	Vegens utvikling/ending	Linjeføring
Bygland	48	Fånefjell	6537077 6539092	86725 85467	Kjøreveg	1842	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk - tidstypisk	Forvaltes uten aktivt vedlikehold med unntak av mindre oppryddingstiltak
Bygland	49	Fånefjell	6537340 6537954	86404 85882	Kjøreveg, halvtunneler	1923	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk - pedagogisk verdi	Eksisterende strukturer
Bygland	50	Fånefjell	6537340 6537954	86404 85882	Kjøreveg, tunnel	1962	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk – pedagogisk verdi	Linjeføring
Kragerø og Gjerstad	194	Vestlandske hovedveg	6540435 6538182	164990 161644	Fransk prinsipp	1805	Autentisitet, vegbyggingsteknikk, samfunnshistorie - viktig hovedveg, brukspreg/patina	Eksisterende strukturer, forvaltes uten aktivt vedlikehold
Risør	199	S-S-S vegen	6529014 6529015	157854 173634	Forbindelsesveg	1936	Vegens utvikling/ending	Linjeføring og bredde, samt vegskulder og ulike typer autovern
Åmli	200	Storbrua-Rislandsfeta	6525178 6530459	131052 122889	Kompensasjonsveg	1973	Tidstypisk - gjenbruk av gml. jernbanetrasé	Linjeføring og bredde
Odda og Vinje	57	Haukelifjell	6653133 6652967 -- 6653127 6654765	67848 68026 -- 65382 67853	Høgfjellsveg	1874	Del av vegmiljø med tidsdybde, autentisitet, vegbyggingsteknikk -	Eksisterende strukturer inkl. nedlagt vegsløyfe ved Løyningsro
Odda og Vinje	62	Haukelifjell	6653067 6660673	67915 51720	Høgfjellsveg, tunnel med venterom	1968	Del av vegmiljø med tidsdybde, autentisitet, vegbyggingsteknikk	Linjeføring og tverrprofil/høgfjellsprofil, samt Vågslitunnelen med venterom
Bamble og Kragerø	208	Dørdal-Tangen	6549105 6542662	182627 170858	Avkjørsels-regulert hovedveg	1971	Tidstypisk, vegplanleggingshistorie - klotoidveg	Linjeføring, samt rasteplasser med konstruksjoner og beplantning
Lier	73	Paradisbakkene	6637956 6639544	233870 234320	Kjøreveg	1665	Del av vegmiljø med tidsdybde, samfunnshistorie - forlengelse av Norges første offentlige kjøreveg	Linjeføring og bredde
Lier	74	Lierbakkene	6639512 6635554	236142 234439	Motorveg A, bruer, kryssområde	1967	Del av vegmiljø med tidsdybde. Samfunnshistorie - en av de første motorvegstrekniger med endringer	Senterlinje i horisontal- og vertikalplanet, samt brutyper
Modum	225	Korke-trekkeren	6650570 6650645	215690 215655	Kjøreveg, rondell, bru	1923	Sjelden, landskapsvirkning, arkitektonisk verdi	Eksisterende strukturer
Ringerike	228	Veien - Hønefoss stasjon	6679894 6680354	236284 235101	Gang- og sykkelveg	1971	Tidstypisk, samferdselshistorie - en av de første gang- og sykkelveger	Eksisterende strukturer herunder kulverter og belysning

		REGION ØST						
Skjåk og Stryn	79	Gamle Strynefjellsveg	6897610 6891663	114768 94679	Høgfjellsveg	1895	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, autentisitet	Eksisterende strukturer herunder grusdekke
Skjåk og Stryn	80	Nye Strynefjellsveg	6897639 6890822	114709 92654	Høgfjellsveg	1978	Del av vegmiljø med tidsdybde, vegbyggingsteknikk, landskapsvirkning – Vakre vegers pris 1988	Linjeføring, tverrprofil samt raskjegler
Ringebu	239	Fåvang	6821535 6823811	244200 243525	Avkjørsels-regulert hovedveg	1985	Tidstypisk – plassering og utforming	Senterlinje i horisontal- og vertikalplan
Lillehammer	240	Mesnadal-armen	N:6784298 6783829 6783952	S:254729 255608 255743	Kjøreveg	1993	Tidstypisk - bygget til OL 1994, stedstilpasset	Eksisterende strukturer
Oslo	252	St. Halvardsgate/ Strømsvegen	6648447 6648878 6648902	263440 264061 264723	Kjøreveg	1700	Samfunnshistorie - eldste bevarte hovedveg til/fra middelalderbyen Oslo	Linjeføring
Oslo	254	Trondheimsveien	665182500 6652402	264381 265776	Avkjørsels-regulert hovedveg, bru	1957	Vegplanleggingshistorie, tidstypisk – tidlig eksempel på 4-felts veg med midtrabatt teknikkhistorie - flyover	Linjeføring samt belysning og beplantning og bru
Skedsmo og Nittedal	93	Gjelleråsen vegmiljø /Trondheimsveien	6656283 6656089	272814 275290	Kjøreveg	1874	Del av vegmiljø med tidsdybde	Senterlinje i vertikal- og horisontalplanet
Vestby	263	Sonsvegen-Gjølstad	6605371 6608212	258182 258388	Motorveg A, bruer	1999	Landskapsvirkning, representativ, kvalitet i materialer og utførelse	Linjeføring, bredde, og bruer
Halden	265	Berbyvegen	6539255 6542690	296431 299407	Mellomriksveg	1880	Tidstypisk, lang brukstid	Eksisterende strukturer

Nr i listen viser til objektnummer i Statens vegvesens landsverneplan – publisert som: Statens vegvesen (2002). «Vegvalg» – Nasjonal verneplan; Veger – Bruer – Vegrelaterte kulturminner. Oslo: Statens vegvesen Vegdirektoratet (ISBN 82-91130-20-5), der vegene er nærmere omtalt og identifisert med fotografi og kart. I tillegg ligger alle relevante opplysninger, fotografier og kartkoordinater i register ved Norsk vegmuseum. Landsverneplanen er også tilgjengelig på internett med webadresse <http://www.vegvesen.no> Hovedside > Aktuelt > Nasjonal verneplan.

Begrepet ”eksisterende strukturer” innbefatter hele veglegemet med overbygning og underbygning. I overbygning inngår murer, sideterreng, rekkverk og annet vegutstyr. I underbygning inngår grøfter, sideterreng, stikkrenner og murer.

Fredningen omfatter 66 veganlegg som eies av staten v/Statens vegvesen.

Forskrift om fredning skal oppbevares hos Riksantikvaren, fylkeskommunene, kommunene og Statens vegvesen.

II Formålet med fredningen

Fredningen har som formål å sikre og bevare et utvalg veger og anlegg som er representative for den historiske utviklingen av vegnettet i Norge fra omkring

1537 og fram til i dag, knyttet til hele spekteret av Statens vegvesens virksomhet over hele landet.

Fredningen av vegene skal sikre deres vegtekniske karakteristika og hovedpreg. Både veganleggenes hovedstruktur, organisering og detaljering som tekniske løsninger, materialbruk og det fysiske preget som viser funksjon, skal opprettholdes.

Formålet med fredningen av installasjoner og utstyr er å bevare objektets tekniske spesifikasjoner.

Formålet med fredningen av det enkelte objekt, er nærmere omtalt i verneplanen.

III Fredningsbestemmelser

Bestemmelsene gjelder i tillegg til kulturminnelovens generelle bestemmelser om vedtaksfredete byggverk fra nyere tid.

1. Det er ikke tillatt å fjerne veganleggene eller deler av dem.
2. Ombygging er ikke tillatt. Unntak fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 5, eller som angitt i godkjent forvaltningsplan.
3. Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold, er ikke tillatt. Unntak fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 5, eller som angitt i godkjent forvaltningsplan.
4. Vedlikehold og istandsetting skal skje med materialer og metoder tilpasset vegenes egenart og på en måte som ikke reduserer verneverdiene. Enkelte objekter (se fredningsliste) skal forvaltes uten aktivt vedlikehold.
5. Tilbakeføringer kan gjennomføres dersom de kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter godkjennelse fra forvaltningsmyndigheten.

IV Dispensasjon

Forvaltningsmyndigheten, jf. punkt VI, kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturminnet, jf. kulturminneloven § 15a første ledd.

V Forvaltningsplan

Statens vegvesen skal utarbeide en forvaltningsplan som beskriver hvordan fredningen skal følges opp i praksis. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

VI Myndighet

Forvaltningen av fredningsforskriften er lagt til Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

VII Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

VIII Brudd på bestemmelsene

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne forskrift, eller medvirker til dette, straffes med bøter eller fengsel, jf. kulturminneloven § 27.

Fastsatt xx. xxxxx 200x

Nils Marstein
riksantikvar